

PIYANO EĞİTİMİNDE BAŞARISIZLIK NEDENLERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

M. Kayhan KURTULDU

*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı,
Trabzon*

Özet

Bu çalışmanın amacı piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi ve elde edilen bulgular ışığında değerlendirmeler yapılmasıdır. Yapılan çalışmada piyano eğitimi sürecinde başarıyı etkileyen temel bazı faktörlere yönelik öğrenci görüşleri incelenerek değerlendirilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen 25 soruluk ölçek yardımıyla yapılan çalışmada, piyano dersini kendi döneminde ve ders tekrarı olarak alan öğrenciler ile çalışılmıştır. Çalışma içerisinde örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin mezun oldukları lise düzeyine göre karşılaştırmalar yapılmıştır. Öğrencilerin muhtemel başarısızlık nedenlerine olan yaklaşımlarının belirlenmeye çalışıldığı uygulama sürecinde cevaplara yönelik frekans ve yüzde ölçümleri, faktör analizi ve güvenilirlik ölçümleri yapılmış, ayrıca mezun olunan lise değişkenlerine yönelik karşılaştırmalarda Mann Whitney U testi yapılmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen veriler değerlendirilerek çeşitli yargılara varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Piyano Eğitimi, Başarısızlık Nedenleri, Öğrenci Görüşleri.*

ASSESSMENT ON STUDENT'S VIEW ABOUT FAILURE REASONS IN PIANO EDUCATION

Abstract

Aim of this study is to determine the student's view on failure reasons in piano education and to make assessments by the help of the obtained data. In this article student's view about some basic factors that effect success in piano education has been reviewed and evaluated. In this study applied by the 25 questioned scale developed by the author it has been studied with piano students taking piano class in own semester and repeat semester. Into the study some comparisons have been made about graduated high school of the sample group. In this application process in which it's studied to determine the student approaches about possible failure reasons, frequency and percent measuring for the answers, factor and reliability analysis for the scale and Mann Whitney U test for the graduated high school comparisons has been made. Data obtained from the application has evaluated and some opinions have been asserted.

Key Words: *Piano Education, Failure Reasons, Student's View.*

1. GİRİŞ

Başarı ve başarısızlık kavramları, eğitim öğretim sürecinde olduğu kadar günlük hayatımızın hemen tüm evrelerinde karşımıza çıkan kavramlardır. Gerek eğitim hayatı, gerek iş hayatı, gerekse günlük yaşantısında yapmakta olduğu işlerin tamamında başarılı olmak isteyen bireyler, bu motivasyonu sağlamak için kimi zaman oldukça büyük çaba sarf ederler. Özellikle eğitim öğretim ortamlarında sıkça karşılaştığımız başarı ve başarısızlık kavramları, öğrenen kişilerin öğrenme düzeyini, öğrenme isteğini ve öğrendiklerinin kalıcılığını önemli ölçüde etkilemektedir.

Başarı kavramı Wolman'a göre (1973), "istenilen bir sonuca ulaşma yönünde bir ilerlemedir". Başarı bu kadar geniş kapsamlı tanımlanmakla birlikte, eğitimde başarı denildiğinde genellikle okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisi ile belirlenen beceriler veya kazanılan bilgilerin ifadesi olan "Akademik Başarı" kastedilmektedir. Akademik başarı Ahmann, Glock'a göre (1971) genellikle öğrencinin psikomotor ve duyuşsal gelişiminin dışında kalan, bütün program alanlarındaki davranış değişmelerini ifade eder (Akt: Erdoğan, 2006).

Başarıyı bireyin isteyerek, arzu ederek yapabileceğine kendisini inandırarak motivasyon sağlama ve iradeye dayalı bir arzu ile planlı, programlı çalışma ve çaba göstererek hedefe varma olarak tanımlayabiliriz. Dolayısıyla insanoğlunun var olduğu günden bu yana başarıya ve başarılı olma ihtiyacı doğasında bulunan bir özelliktir. İnsanoğlu başarıyı yakalamak için hep koşmuş, hep mücadele vermiştir (Başar, 2001).

Öğrencilerin eğitim-öğretim yaşamları boyunca başarılı ya da başarısız olmalarına yol açan bir dizi etmen vardır. Başarı, genel anlamda belirlenen hedefe ulaşmak; başarısızlık ise hedefe ulaşamamaktır. Kişinin başarılı olmasında hedefin kim tarafından belirlendiği önemlidir. Hedefin birey tarafından belirlenmesi halinde içsel motivasyon devreye gireceğinden başarılı olma olasılığı artar. İçsel motivasyonun kaynağı bireyin içinden gelen merak, ilgi, öğrenme ihtiyacı, yeterlik ve gelişme duygusu olabilir (Şahin, 2009).

Başarı beklentisi, öğrencinin başarı düzeyini etkileyen, güdülenmenin kaynağını oluşturan bir faktör olarak görülür: Güdüleme sürecinde bireyin başarıya ulaşma olasılığı ile ilgili bir beklentisi vardır. Bu beklenti ya başarıya umudu taşır olumludur; ya da başarıya umudu yoktur, olumsuzdur. Başarı ya da başarısızlık beklentisi bireyin tercihlerinde ve ulaşılacak hedefe doğru yönelmesinde karar verici bir rol oynar. Eğer öğrencinin belli bir düzeyde başarı beklentisi varsa, çalışmalarını o doğrultuda planlayarak uygulayabilir. Başarıya ulaştığında başarı beklentisi gelişir. Eğer belli düzeyde başarısızlığı bekliyor ise, hedefe ulaşmak için çaba göstermez; başarı beklentisi başarıyı, başarısızlık beklentisi başarısızlığı getirir (Ülgen, 1994).

Vollmer (1986) tarafından yapılan bir araştırmada, başarı beklentisinin başarıyı sağlamaya yetmediğini, ama yapılan hazırlık, geçmişteki başarılar ve yetenek algısı

ile yakından ilgili olduğunu belirlemiştir. Bir başka deyişle başarı beklentisi, sonuçla değil, çaba ve çalışma biçimi ile ilişkilidir (Akt: Umay, 2002). Birey bir işi tamamladıktan sonra eğer beklendiği başarı düzeyine ulaşmamış ise, bilişsel açıdan geleceğe yönelik başarı beklentisi düşer, umudu kırılır; duygusal açıdan birey mutsuz olur ve gururu incinir; hareket açısından öğrenme faaliyetleri azalır, başarmak için çaba ve zaman harcamaktan uzaklaşır (Ülgen, 1994).

Eğitimciler genel olarak tüm öğrencilerin öğrenebileceğine inanırlar. Ancak öğrenme stratejisi kullanmayı bilmeyen öğrenciler akademik iş üzerinde çok zaman harcasalar bile başarılı olamazlar ve başarısızlık nedenlerini yeteneğe yüklerler. Başarı güdüsünün oluşmasında çocuğun yaşadığı başarı ve başarısızlıkların önemli bir etkisi vardır. Başarının zevkini tatmış öğrenenlerin başarı güduları de yüksek olacaktır. Başarı güdüsü yüksek öğrenciler zor ve uğraştırıcı soruları, alıştırmaları yapmak isterler. Bu çalışmalarını yaparken öğrenciler öğrenme stratejileri kullandıklarında ve çaba harcadıklarında bilgiyi daha derin işlemiş olurlar. Öğrenciler öğrenme stratejilerini kullanarak yüksek başarı ihtiyaçlarını giderirler ve öğrenme stratejisi kullanımının etkili bir yol olduğuna ilişkin inançları artar (Özkal, Çetingöz, 2005).

Öğrencilerin başarısızlığının önlenmesi, başarıyı etkileyen faktörlerin belirlenmesine bağlıdır. Başarıyı etkilemede önemli olan faktörler bilinirse başarısızlığı doğuran nedenlerin kontrol altına alınabileceği düşünülmektedir (Koç, vd., 2004). Korkmazlar (1992)' a göre okul başarısızlığının ve öğrenme sorunlarının nedenleri arasında zeka gerilikleri, görme, işitme özürleri, ciddi ruhsal sorunlar, sosyal kültürel yetersizlikler, nörolojik- ortopedik özürler, aile içi çatışmalar, motivasyon eksikliği, okul-öğretmen ya da eğitim programından kaynaklanan sorunlar sayılmaktadır (Akt: Esen, Çiftçi, 1998).

Okul başarısızlığı ilköğretimden yüksek öğretime kadar tüm öğretim kademelelerinde görülen bir olgudur ve okulda yaşanan başarısızlık çeşitli sebeplere bağlanabilir (Tezcan, 1984). Öğrencilerin okulda yaşadığı başarısızlıklar genellikle bireysel ve sosyal etkenler olarak iki basamakta toplanmaktadır. Bireysel etkenler içerisinde öğrencinin algısı, zihinsel kapasitesi, zekâ düzeyi, muhtelif ruhsal ya da fiziksel sorunlar ve çalışma disiplini gibi etkenler yer almaktadır. Sosyal etkenler içerisinde ise bireyin aile yapısı, yaşadığı çevre, maddi durum ve okulun özellikleri gibi etkenler yer almaktadır.

Eğitim-öğretimin her aşamasında öğrenciler arası öğrenmede farklılıklar gözlenmektedir. Bu farklılığın sebeplerinden biri öğrencilerin yeni bir konuya başlarken gerekli ön öğrenmelere yeterince sahip olamamalarıdır. Bir diğer faktör de öğrencilerin derslere ya da konulara karşı sergiledikleri tutum ve tavırlardır (Akdağ, 2008). Öğrencilerin derse ve eğitim sürecine olan tutumları başarı güdülerini de etkilemektedir. Fakat başarı güdüsünün sağlanmasında ön öğrenmeler ve tutumlar kadar öğrencilerin gösterdikleri çaba ve başarısızlığa yönelik öz eleştirileri de önem taşımaktadır. Bireylerin davranışları altındaki nedenleri irdeleyen yüklenme (atfetme) kuramı, öğrencile-

rin başarı güdülerini içsel nedenlere dayandırmaktadır.

Yükleme kuramına göre, başarı ve başarısızlığı içsel ve kontrol edilebilir nedenlere bağlayan öğrencilerin güduları daha yüksektir ve akademik yaşamlarında daha başarılı olurlar. Bu öğrenciler başarılarını gösterdikleri çabaya bağlar ve başarısız olduklarında daha çok çalışırlarsa başarılı olacaklarına inanırlar. Bunun tersi olarak, başarı ve başarısızlıklarını dışsal ve kontrol edilemeyen değişkenlere bağlayan öğrenciler ise başarılı olduklarında başarılarını işin kolaylığı ve şans ile başarısızlıklarını da yeteneklerinin olmaması ya da şanssız olmaları ile açıklarlar. Bu nedenle de başarılı olmak için fazla çaba harcamazlar (Umay, 2002).

Çeşitli incelemelerde dersler ve başarı düzeyi ile ilgili sorunların öğrencilerce en önemli stres kaynağı olarak algılandığı ortaya çıkmaktadır. Weiner'e (1983) göre bireyler başarı karşısında mutluluk, güven ve kişisel doyum; başarısızlık karşısında ise üzüntü, hayal kırıklığı ve depresyon gibi duygusal tepkiler geliştirmekte ve bu duygular başarı-başarısızlık nedenlerinin algılanma biçimine bağlı olarak değişmektedir. Diğer yandan daha önceden belirtildiği gibi, öğrencilerde depresif belirtiler açıklama biçimi ve akademik başarı arasındaki ilişkiler gözlenmiştir. Daha da önemlisi öğrencilerdeki akademik başarısızlığı, başarısızlıkla ilgili açıklama biçimlerini de değiştirerek ortadan kaldırmaya yönelik bazı çalışmalar yürütülmüş ve başarısızlığı açıklama biçiminde meydana getirilecek değişikliklerin başarısızlığı önleyici işlevi bulunduğu ileri sürülmüştür (Akt: Koç, vd., 2004).

Başarısızlığın nedenini sürekli olarak yeteneğin az olması ile açıklamak, gelecekteki başarılar için düşük beklentilere sahip olmayı da beraberinde getirmektedir. Çünkü yetenek azlığı kontrol edilemez bir değişken olarak algılanmaktadır. Bu yüklem örneği, bireylerin başarı beklentisinin azalması nedeni ile başarısızlığı kolaylıkla kabul etmelerine ve yaşadıkları olumsuz duygular sonucunda daha sonra başarı gerektiren işlerden kaçınmalarına yol açmaktadır. Birey açısından başarısızlığı, yeteri kadar çaba göstermemeye yüklemenin sonuçları daha olumludur. Çaba hem değiştirilebilir hem de kişinin kontrolü altında bir değişken olarak algılanmaktadır (Sevim, 1993).

Başarının sağlanmasında öğrencilerin gösterecekleri çaba, diğer tüm etkenlerden daha önemli bir isteklendirme kaynağıdır. Eğitim öğretim sürecinde tüm branşlarda olduğu gibi müzik eğitiminde de başarıyı sağlayan en önemli faktör çaba göstermektir. Özellikle çalgı eğitimi ve özelden piyano eğitimi süreçlerinde çalışmaya ve performansa dayalı başarının sağlanmasında öğrencilerin göstereceği çaba daha büyük önem kazanmaktadır. Bu özellikleriyle müzik eğitiminin öğrencilerin başarı için çaba göstermeye daha fazla ihtiyaç duyacakları bir alan olduğunu söylemek mümkündür.

Müzik eğitimi, bireyin devinışsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarının birlikte organize oldukları alandır. Bireyin üç davranışının birlikte organize olması nedeniyle, müzik eğitimi ve boyutlarında, başarı ve başarısızlık devamlı bir şekilde ilgi çekmiş ve tartışma konusu olmuştur. Müzik eğitimi ve alana ilişkin boyutlarda başarı ve

başarısızlığa neden olan faktörlerin öğretmen ve öğrenci tarafından nasıl algılandığı önemlidir. Bu faktörler doğru algılandığında, öğrencilerin daha sonraki öğrenme süreçlerinde ortaya koyabilecekleri başarıları öngörmede önemli katkılar sağlayacaktır (Akbulut, 2006).

Müzik eğitimi sürecinde öğrencilerin düşüncelerini anlayabilmek, eğitimcilere müzikaliteye ulaşmada neyin öğrencileri motive edebileceği konusunda yardımcı olmaktadır. Öğrenci motivasyonu konusundaki bir diğer yaklaşım ise, kimi zaman öğrencilerin başarı veya başarısızlığın sebeplerini ulaşılmaması beklenen hedefte aramalarıdır (Asmus, 1986). Öğrencilerin başarı veya başarısızlığın sebeplerine yönelik yaklaşımları, başarısızlık karşısındaki algılarını ve bu algının ileriye dönük etkisini de tayin etmektedir. Özellikle uygulamaya dayalı çalgı eğitimi sürecinde bu sebeplerin doğru algılanması, başarıya ulaşmada önemli etkenlerden biri olarak düşünülebilir.

Kılıç'a göre (2006) piyanoda başarıyı etkileyen koşulları iki farklı açıdan ele almak mümkündür. Bunlar; piyano eğitiminin öğrencinin ilgisine yönelik olması, öğrencinin haftalık ve günlük çalışma planları yapması, piyano derslerine ve sınavlarına hazırlıklı gelmesi, piyano çalışma sırasında zamanını verimli kullanabilmesi, derste öğrendiklerini uygulayabilmesi ve anlayamadığı konularda ders öğretmenine soru yöneltebilmesi, piyano derslerine devam durumu gibi öznel koşullar ve okulun fiziki durumu, piyanoların sayısı ve kullanılabilirlik durumu, ders sürelerinin ve piyano derisi öğretmenlerinin sayı olarak yeterliliği gibi nesnel koşullardır.

Müzik eğitiminin temel taşlarından biri olan piyano eğitiminde, başarısız öğrencilerin genellikle çalışma hevesini kaybettiği gözlenir. Genel çalışma disiplinine sahip olmayan ve düzensiz bir başarı grafiği çizen öğrencilerin, nasıl ve ne şekilde çalışması gerektiği konusunda bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Bu durum öğrencilerin piyano dersine olan bakış açılarını olumlu yönde etkileyerek başarılı olma isteklerini arttıracaktır. İstekli olan öğrencinin başarmak için daha fazla çaba göstermesi daha olasıdır. Bu konuda Oluk ve Başöncül (2009) okuma stratejilerine yönelik çalışmalarında, öğrencilerin okuma stratejilerini nerede, ne zaman, nasıl kullanacağını bilerek tecrübe kazanmasının başarıyı arttıran önemli bir faktör olduğunu vurgulamıştır. Benzer biçimde piyano eğitiminde de çalışma prensiplerini geliştirerek, hangi çalışma biçimini nerede ve nasıl kullanacaklarını bilen öğrencilerin başarıları yükselecektir.

2. YÖNTEM

2.1. Problem Durumu

Çalışma için belirlenen problem ve alt problemler aşağıdaki gibi şekillendirilmiştir.

2.1.1 Problem

- Piyano eğitiminde başarısızlık nedenleri öğrenci görüşleri doğrultusunda ne

boyuttur.

2.1.2. Alt Problemler

- Piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik bireysel etmenler nelerdir?
- Piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik çevresel etmenler nelerdir?
- Piyano eğitiminde başarısızlık nedenleri arasında öz yeterlik algısının etkisi nedir?
- Piyanoya yönelik tutumların piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine etkisi nedir?
- Değerlendirme sürecine yönelik yaklaşımların piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine etkisi nedir?
- Piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik öğrenci görüşlerinde mezun olunan lise türüne göre farklılaşma var mıdır?

2.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek, örneklem grubunun görüşlerinden faydalanarak başarısızlık nedenleri hakkında değerlendirmelerde bulunmak ve çeşitli öneriler sunmaktır.

2.3. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim gören piyano öğrencileri temsil etmektedir. Örneklemi 2008 – 2009 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı, Niğde Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı piyano öğrencileri oluşturmaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması sürecinde ilk olarak piyano eğitimi ve başarısızlık nedenleri kavramlarına yönelik bir literatür taraması yapılmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda geçerlik ve güvenilirliği 2008 – 2009 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılında yapılan bir uygulama ile tespit edilerek geliştirilen “Piyano Eğitiminde Başarısızlık Nedenleri Ölçeği” uygulamaya alınmıştır. Literatür taraması süreci sonrasında çalışmaya yönelik planlama yapılmış ve örneklem grubu belirlenmiştir. Örneklem grubunun belirlenmesi ve anket formunun hazırlanarak çoğaltılması sonrasında uygulama sürecine geçilmiştir. Örneklem grubu piyano dersini kendi döneminde veya tekrar ders olarak alan 286 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma için kullanılan ve toplam

25 sorudan oluşan ölçek yardımıyla örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin, piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik görüşleri elde edilmiştir. Ölçeği oluşturan sorular için kullanılan cevap seçenekleri, likert tipinde 5'er basamaktan oluşmuştur. Olumludan olumsuzu doğru "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kısmen Katılıyorum", "Çok az Katılıyorum", "Hiç Katılmıyorum" şeklinde hazırlanan seçenekler yardımıyla ölçek cevaplanmıştır. Ölçek içerisinde sorulardan önce ayrıca sınıf ve mezun olunan lise türü gibi iki farklı değişken yer almıştır. Geliştirilen ölçek yardımıyla yapılan anket uygulaması süreci, anketlerin çoğaltılması gönderilmesi ve geri alınarak istatistik işlemlerden geçirilmesi ile toplam 2,5 ay sürmüştür.

2.5. Verilerin Analizi

Çalışmada istatistik işlemler için SPSS (Statistic Package for Social Science) 13,0 paket programı kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin belirlenmesinde ilk olarak güvenilirlik katsayısı olan Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Alpha testinin yanında, ölçeği oluşturan maddelere yönelik temel bileşenler faktör analizi ölçümü yapılmış, verilen cevaplara yönelik frekans ve yüzde ölçümleri kullanılmıştır. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre verdikleri cevapların farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik ise Mann Whitney U testi yapılmıştır. Örneklem grubundan elde edilen cevaplar neticesinde ölçeğe yönelik normallik dağılım testi yapılmış ve verilerin normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmıştır. Bu sebeple sınıf ve lise türü değişkenlerine yönelik ölçümlerde parametrik olmayan (U testi) testler yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesinde yapılan Cronbach's Alpha testinde Alpha katsayısı 0,85 olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuç uygulaması yapılan ölçeğin yüksek ölçüde güvenilir sonuçlar verdiğini göstermiştir. Ölçeğin geçerliliğinin belirlenmesinde tercih edilen temel bileşenler faktör analizi ölçümlerinde analize alınan 25 maddenin öz değeri 1'den büyük 3 faktör altında toplandığı anlaşılmıştır. Varimax döndürme tekniği kullanılarak yapılan ölçümler ve gerçekleşen bu üç faktörün ölçeğe ilişkin açıkladıkları toplam varyans %40,67 düzeyindedir. Ölçeği oluşturan maddelere yönelik faktör yük değerleri 0,40 ve üzerinde gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar kullanılan ölçeğin önemli ölçüde geçerli ve güvenilir olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Faktör analizi sonucu elde edilen basamaklar aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır.

Tablo 1 Ölçeği Oluşturan Maddelerin Faktörlere Göre Dağılımı

Faktörler	Maddeler
F 1	3, 4, 5, 8, 9, 15, 16, 18, 25
F 2	2, 11, 14, 17, 21, 22, 23, 24
F 3	1, 6, 7, 10, 12, 13, 19, 20

1. Piyano Çalışma Sürecinde Bireysel Etmenler
2. Piyano Eğitiminde Öz-Yeterlik ve Çevresel Etmenler
3. Piyano Eğitimine Yönelik Tutum ve Değerlendirme Süreci

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevaplar, faktör analizi sonucu ortaya çıkan üç ana başlık altında toplanarak tablolaştırılmıştır. Mezun olunan lise basamağına yönelik değerlendirmede ise aralarında anlamlı fark bulunan sorular dikkate alınmış, yalnızca bu sorulara yönelik bir tablo oluşturulmuştur.

Tablo 2 Piyano Çalışma Sürecinde Bireysel Etmenler Basamağına Yönelik Maddeler

Maddeler	Yüzdeler Dağılımı				
	TK*	K*	KK*	ÇK*	HK*
Piyano çalışırken dikkatsiz olduğumu düşünüyorum	14,8	17,2	30,3	23,8	13,9
Piyano eserlerine nasıl çalışılacağını tam bilmiyorum	28,7	13,1	23,4	27,5	7,4
Teknik olarak yetersiz olduğumu düşünüyorum	14,5	15,8	25,3	27,4	17
Piyano çalışmaya yeterli zaman ayıramadığımı düşünüyorum	19	24,4	27,3	16,9	12,4
Başarı için yeterince çaba sarf etmediğimi düşünüyorum	20,8	22,4	29,3	12,2	15,3
Diğer derslerimin yoğunluğu piyano çalışmamı etkiliyor	22,6	20,2	28	19,3	9,9
Çalışma sürecinde yeterince dinlenemediğimi düşünüyorum	24,1	25,7	32	9,5	8,7
Eğlenceye veya gezmeye çok zaman ayırıyorum	11,6	9,5	21,2	34,4	23,2
Anlayarak çalışmak yerine ezberlemeyi tercih ediyorum	29,8	26	22,7	9,1	12,4

*TK: Tamamen Katılıyorum, K: Katılıyorum, KK: Kısmen Katılıyorum, ÇK: Çok Az Katılıyorum, HK: Hiç Katılmıyorum

Tablo 2 incelendiğinde örneklem grubunun bireysel etmenler üzerinde olumlu bir eğilim gösterdiği, belirtilen bireysel sebeplere büyük ölçüde katıldığı anlaşılmaktadır. Öğrenciler tabloda yer alan 3 madde haricinde genel sebeplere katıldığını ifade etmiştir. Piyano çalışırken dikkatsiz olma, teknik olarak yetersiz olma ve gezmeye zaman ayırma önermelerinde olumsuz yönde eğilim gösterirken, diğer önermelerde olumlu eğilim göstermiştir. Örneklem grubu nasıl piyano çalışılacağı konusunda tam bilgi sahibi olmadığını, yeterli zaman ayıramadığını, ders yoğunluğunun çalışmasını etkilediğini, yeterince dinlenemediğini, başarı için yeterince çaba sarf etmediğini ve ezberleyerek çalıştığını büyük ölçüde kabul etmiştir.

Tablo 3 Piyano Eğitiminde Öz-Yeterlik ve Çevresel Etmenler Basamağına Yönelik Maddeler

Maddeler	TK	K	KK	ÇK	HK
Bir önceki piyano eğitim sürecinde aldığım eğitimin yeterli olmadığını düşünüyorum	23,1	16,9	17,4	19	23,6
Sınavlarda başarıyı etkileyecek kadar heyecanlanıyorum	23	21,7	16	14,3	16
Piyanoya karşı yeteneğimin kısıtlı olduğunu düşünüyorum	9	9,8	20	28,2	33,1
Okul yada branş seçimimi iyi yapamadığımı düşünüyorum	9,9	7,4	18,9	18,1	45,7
Herkesin benden çok başarı beklemesi beni olumsuz etkiliyor	31,4	24,4	28,1	9,5	6,6
Ailem yada arkadaşlarım beni yeterince desteklemiyor	5,3	5,8	11,5	21,4	56
Ailemden ayrı yaşamam beni etkiliyor	13,2	7,9	15,7	25,2	38
Kimseyle paylaşmadığım bazı kişisel sorunlar yaşıyorum	13,9	11,8	16,3	19,2	38,8

Tablo 3'e göre öğrenciler öz yeterlilik ve çevresel etmenler konusunda kısmen bazı sorunlar yaşarken, bazı önermelerde herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler bir önceki eğitim sürecindeki eksikliği ve sınavlarda yaşadığı heyecanın olumsuz etkisini kabul ederken, piyanoya olan yeteneğin sınırlılığı ve okul seçimi konusundaki önermelere katılmamışlardır. Çevresel etmenler incelendiğinde öğrencilerin başarı beklentisi konusunda önemli endişeler taşıdığı söylenebilir. Diğer önermelerde ise öğrenciler aile ve arkadaş etkisi konusundaki görüşlerinde olumlu bir eğilim sergilemiştir.

Tablo 4 Piyano Eğitimine Yönelik Tutum ve Değerlendirme Süreci Basamağına Yönelik Maddeler

Maddeler	TK	K	KK	ÇK	HK
Piyano derslerini yeterince benimseyemiyorum	21,6	9	24,1	21,6	23,7
Eserlere hazırlayıcı etüt yada alıştırımların yetersiz olduğunu düşünüyorum	35,1	26,9	22	7,3	8,6
Piyano derslerinin sıkıcı bir biçimde işlendiğini düşünüyorum	20,3	10,6	22,4	17,9	28,9
Piyano eserlerinin zorlayıcı olduğunu düşünüyorum	16,4	11,9	28,7	25,8	17,2
Piyano öğretmenimin katı bir tutum sergilediğini düşünüyorum	46,1	17,6	18,8	4,5	13,1
Piyano öğretmenimin dersi verimli yürütmediğini düşünüyorum	9,8	6,5	13,1	18,4	52,2
Aynı gün birden fazla sınav olmak zorunda kalıyorum	34,4	16	25,8	17,2	6,6
Piyanodan beklemediğim ölçüde sürekli düşük notlar alıyorum	11,5	11,9	21,3	26,6	28,7

Tablo 4'te öğrencilerin piyano dersine yönelik kısmen olumlu, fakat ders işleyişine yönelik kısmen olumsuz bir tutum içerisinde olduğu anlaşılmaktadır. Derslerin benimsenmemesine ve öğretmenin verimsizliğine katılmayan öğrenciler, hazırlayıcı etütlerin az olması ve öğretmenin katı tutumu gibi önermelere katılmaktadır. Diğer yandan öğrenciler bir günde birden fazla sınav olduklarını ifade ederken, piyano sınavlarında aldıkları notların sürekli kötü sonuçlar doğurmadığını belirtmişlerdir. Öğ-

renciler genel anlamda piyano dersine değil, işleniş biçimine yönelik endişeler taşımaktadır.

Tablo 5 Mezun Olunan Lise Düzeyine İlişkin U Testi Sonuçları

Maddeler	Grup	N	Ort	p
Piyano çalışırken dikkatsiz olduğumu düşünüyorum	AGSL	181	96	,044
	Diğer	105	113	
Piyano eserlerine nasıl çalışılacağını tam bilmiyorum	AGSL	181	96	,038
	Diğer	105	113	
Teknik olarak yetersiz olduğumu düşünüyorum	AGSL	181	90	,001
	Diğer	105	119	
Eserlere hazırlayıcı etüt yada alıştırma yetersiz olduğumu düşünüyorum	AGSL	181	117	,021
	Diğer	105	95	
Piyano çalışmaya yeterli zaman ayıramadığımı düşünüyorum	AGSL	181	98	,005
	Diğer	105	107	
Piyano eserlerinin zorlayıcı olduğunu düşünüyorum	AGSL	181	115	,016
	Diğer	105	95	
Piyano öğretmenimin katı bir tutum sergilediğini düşünüyorum	AGSL	181	90	,010
	Diğer	105	110	
Anlayarak çalışmak yerine ezberlemeyi tercih ediyorum	AGSL	181	95	,014
	Diğer	105	117	
Aynı gün birden fazla sınav olmak zorunda kalıyorum	AGSL	181	94	,003
	Diğer	105	113	
Piyanoda beklemediğim ölçüde sürekli düşük notlar alıyorum	AGSL	181	96	,042
	Diğer	105	113	
Ailem yada arkadaşlarım beni yeterince desteklemiyor	AGSL	181	96	,023
	Diğer	105	114	

Tablo 5'te yer alan U testi sonuçlarına göre cevapların, çalışma disiplini, bireysel etmenler gibi konularda diğer liselerden mezun olan öğrenciler, işleyişe yönelik iki soruda ise AGSL öğrencileri yönünde olduğu anlaşılmaktadır. Piyano çalışırken dikkatsiz olma, nasıl çalışılacağını bilememek, ezberlemeye çalışmak, çalışmaya zaman ayıramamak gibi bireysel etmenlere yönelik eğilimin diğer liseler yönünde gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu öğrenciler AGSL öğrencilerine göre ilgili maddelerde daha fazla sıkıntı yaşamaktadır. Diğer yandan AGSL öğrencilerinin piyano eserlerinin zorlayıcılığı ve hazırlayıcı etütlerin eksikliği gibi teknik konularda diğer liselerden mezun olan öğrencilere oranla daha bilinçli olduğunu söylemek mümkündür. Aralarında fark oluşan 11 soruda p değerlerinin $p < ,05$ düzeyine göre anlamlı olduğu görülmüştür. Fark oluşan sorulardaki eğilim ortalama (Ort) değeri incelendiğinde görülmektedir. Örneklem grubunu oluşturan öğrenciler lise düzeyine göre AGSL ve diğer liseler olarak ayrılmıştır. Diğer liseler basamağında ise Normal Lise, Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi, Süper Lise gibi liseler yer almaktadır. Müzik eğitimi süreçleri açısından farklı olmaları sebebiyle gruplar AGSL ve diğer liseler olarak ayrılarak karşılaştırılmıştır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik öğrenci görüşlerinin büyük oranda bireysel, kısmen ise işleyişe yönelik eğilimler taşıdığı görülmüştür. Bu konuda elde edilen sonuçları aşağıdaki biçimde özetlemek mümkündür.

- Öğrenciler başarıyı direkt etkileyen bazı bireysel etmenler konusunda eksiklikleri olduğunu kabul etmiş, özelde bazı bireysel konularda ise olumsuz bir tutum sergilemiştir. Öğrenciler piyano çalışırken dikkatsiz oldukları konusunda kısmen olumlu bir eğilim gösterirken, grubun önemli bir bölümü bu görüşe katılmamıştır. Piyanoya nasıl çalışılacağını tam olarak bilemediğini ifade eden öğrenciler, teknik olarak yetersiz oldukları görüşüne büyük çapta katılmamıştır.
- Öğrenciler piyano çalışmaya yeterince zaman ayıramadığı ve başarılı olmak için yeterince çaba sarf edemediğini öne sürerken, diğer derslerinin yoğunluğunun da piyano çalışma sürecini kısmen etkilediğini ifade etmiştir. Diğer yandan öğrenciler piyano çalışma sürecinde yeterince dinlenemediklerini vurgularken, anlayarak çalışmak yerine ezberlemeyi tercih ettiklerini büyük çapta kabul etmiş, fakat çalışmak yerine gezmeye ve eğlenceye zaman ayırmaya yönelik maddeye olumsuz yaklaşmışlardır.
- Öğrenciler bir önceki eğitim sürecinde aldıkları eğitimi tam anlamıyla yeterli bulmazken, sınavlarda başarıyı etkileyecek oranda heyecanlandıklarını ifade ettiği görülmüştür. Piyanoya karşı yeteneğinin kısıtlı olduğu görüşüne olumsuz yaklaşan öğrencilerin, okul ya da branş seçimi konusunda da olumsuz bir tutum içerisinde oldukları anlaşılmıştır. Öğrencilerin herkesin kendilerinden başarı beklentisi içerisinde olmasından olumsuz etkilendiklerini belirttiği ve aile veya arkadaş desteğinin eksikliğine yönelik ise olumsuz görüş belirttiği görülmüştür. Diğer yandan öğrenciler aileden ayrı yaşamının başarı ile direkt bağlantılı olmadığını ifade etmiştir.
- Öğrenciler piyano dersleri benimsemekte bir sorun yaşamadıklarını belirtirken, eserlere hazırlayıcı etüt ya da alıştırımların yetersiz olduğunu düşündükleri görülmüştür. Öğrenciler piyano eserlerinin zorlayıcı olduğu görüşüne kısmen katılıyor görünmekle birlikte, ağırlık olarak katılmama yönünde bir eğilim olduğu anlaşılmaktadır. Piyano derslerinin sıkıcı olmasına yönelik maddede ise öğrencilerin olumludan olumsuza doğru eşit bir dağılım gösterdiği ve bu soruda ağırlıklı bir görüşe sahip olmadıkları anlaşılmıştır. Öğrenciler piyano öğretmenlerinin genellikle katı bir tutum sergilediği görüşünde birleşirken, dersin verimli yürütülmediği görüşüne de katılmamaktadır. Ayrıca öğrenciler aynı günde birden fazla sınavın başarılarını etkilediğini ifade etmişler ve beklemeyen biçimde düşük notlarla karşılaşmadıklarını söylemişlerdir.
- Mezuniyet düzeyine yönelik karşılaştırmalarda ise AGSL öğrencilerinin işleyişe yönelik teknik unsurlar açısından farklılık gösterdiği, bireysel, çevresel ve öz yeterliliğe dair maddelerde diğer liselerden mezun öğrencilerin ön planda olduğu görülmüştür. AGSL öğrencileri eserlerin zorluğu, birden fazla sınav olma ve öğrenmek yerine ezberlemeyi tercih etmek gibi çalışma süreci ve işleyişe yönelik sorularda etkin görünmektedir. Diğer liselerden me-

zun olan öğrenciler ise başarısızlık nedenlerini daha çok bireysel eksikliklerinde aramaktadır.

Elde edilen sonuçlar incelendiğinde, piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerinin öğrenci görüşleri doğrultusunda, genellikle temel bazı bireysel etmenler ve işleyiş ile ilgili endişelere yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Ortaya çıkan bu durum, öğrencilerin piyano eğitimi sürecinde öz yeterliliğe ve bireysel beceriye yönelik eksiklikler taşıdığını göstermektedir. Süreç içerisinde dış etkenlerin kısmen etkili olduğunu sonucunun kendini göstermesine karşın, asıl önemli etkinin öğrencilerin bireysel bilgi ve öz güven eksikliklerinin olduğu görülmektedir. Genel anlamda öğrenciler bireysel yeteneklerine ve branş seçimlerine güvenmekte, öğretim sürecinin verimli işlendiğini düşünmekte, fakat çalışma alışkanlıklarına yönelik eksiklikleri olduğunu ileri sürmekle birlikte, taşıdıkları bazı endişeler sebebiyle ders ve sınav süreçlerinde öz güven eksikliği yaşamaktadır. Elde edilen bulgular ve yapılan değerlendirmeler ışığında getirilen öneriler de aşağıdaki gibidir.

- Gerek derse, gerekse sınava hazırlanma süreçlerinde öğrencilerin başta nasıl çalışılacağı, sonrasında ise çalışma planını nasıl yapacağı konusunda bilgi sahibi olmaları esastır. Piyano eğitimi sürecinde öğrencinin heyecanını yenerek ve başarısızlık endişesi taşımadan çalışması için öncelikli olarak çalışma disiplini konusunda rehber olunması gerekir.
- Öğrencilerin çalışma sürecinde ezberlemek yerine öğrenmeye, dikkatini çalıştığı esere ve eserin özelliklerine odaklayabilmeye sevk edilmesi ve çalışma sürecini bilinçli biçimde planlayarak yeterince çaba sarf etmelerinin sağlanması için rehber olunmalıdır. Bu yolla öğrencilerin çalışmalarına yoğunlaşmaları ve sınav heyecanını önemli ölçüde yenmeleri sağlanabilir.
- Öğrencilerin piyano çalışma süreci boyunca dikkat etmesi gereken hususların öğretilmesi ile bireyin başarısızlık endişesinden kurtarılması mümkündür. Öğrencilerin motivasyonunu kaybetmemesi ve başarı için daha fazla çaba sarf etmesi için çalışma disiplinine sahip olması gerekir. Bu konuda öğrencilere örnek çalışma planları sunularak yol gösterilmesi mümkündür.
- Öğrencilerin ortaya çıkan başarısızlığın sebebinin yalnızca yeteneğinin kısıtlılığı ya da branş seçimindeki hatalara dayalı olmadığı, konunun genel olarak çalışma eksikliği ya da yanlışlığı sebebiyle olduğu konusunda bilinçli olmaları sağlanmalıdır. Yukarıda da bahsedildiği gibi bu konuda örnek plan sunulurken öğrencilere eserlere nasıl çalışmalarını gerektiği, deşifre esnasında nelere dikkat etmeleri gerektiği, çalışmalarında nasıl tekrar yapılması gerektiği ve öğrenmelerini kolaylaştırabilecek muhtelif öğrenme yöntemlerini nasıl kullanmaları gerektiği konusunda bilgiler sunulmalı ve rehber olunmalıdır.
- Öğrencilerin bir önceki eğitim düzeyine göre seviyelerinin belirlenerek muhtemel eksiklerin tespit edilmesi ve bu eksikler doğrultusunda ilk derslerde ve

rilecek çalışmalarla öğrenciler desteklenebilir. Benzer biçimde eğitim süreci içerisinde de öğrencilerin esere hazırlayıcı veya bir sonraki hedef davranışlarına yönelik geliştirici etütler ya da alıştırmalar verilmesi de öğrenci başarısında önemli bir yere sahiptir. Eğitim süreci içerisinde öğrencilere sürekli alıştırmaya çalmaları konusunda tavsiyelerde bulunulması ve hazırlayıcı etütler kaldırılması faydalı olacaktır.

Sonuç olarak piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik öğrenci görüşleri incelendiğinde temel bazı sebeplerin etkin olduğu anlaşılmaktadır. Başarı gibi başarısızlığın da olağan bir durum olduğu konusunda öğrencilerin bilgilendirilerek sebeplerinin aranması ve bu yolla muhtemel gelecek başarısızlıkların önlenmesi mümkündür. Başarısızlığı kabul eden bir öğrencinin başarılı olması için sarf edeceği çaba, başarılı olabileceğine inanan öğrenciden oldukça fazladır. Bu sebeple süreç içerisinde öğrencilerin kendi çalışma disiplini yerleştirebilmesi için en önemli görev eğitimcilerdir.

5. KAYNAKÇA

1. Akbulut, E. (2006). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Denetim Odaklarına İlişkin Algıları, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 171–180.
2. Akdağ, H. (2008). İlköğretim II. Kademe 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin, Bilişsel ve Duyuşsal Giriş Davranış Özelliklerinin Başarı ve Tutumlarına Etkisi, *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 53–68.
3. Asmus, E. P. (1986). *Factors Student Believe to be the Causes of Success or Failure in Music*, Music Educators National Conference, in April 1986, Anaheim, California.
4. Başar, M. (2001). Ailelerdeki Yanlış Başarı Algılamasının Öğrenciler Üzerindeki Etkileri, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 115 – 124.
5. Erdoğan, M. Y. (2006). Yaratıcılık İle Öğretmen Davranışları ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17), 95 – 106, www.e-sosder.com.
6. Esen, A., Çıfci İ. (1998). Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Yetersizliği İle İlgili Bilgilerinin Belirlenmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 95 – 101.
7. Kılıç, I. (2006). AGSL Öğrencilerinin Piyano Derslerindeki Başarı Durumlarının Değerlendirilmesi, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26 – 28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
8. Koç, M., Avşaroğlu, S. & Sezer, A. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarıları İle Problem Alanları Arasındaki İlişki, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 483 – 498.
9. Oluk, S. & Başöncül, N. (2009). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerin Üstbiliş Okuma Stratejilerini Kullanma Düzeyleri İle Fen- Teknoloji Ve Türkçe Ders Başarıları Üzerine Etkisi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 183–194.
10. Özkal, N., Çetingöz, D. (2005). Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejileri ve Başarı Güdüsü Arasındaki İlişkiler, *Kafkas Üniversitesi Dergisi*, 15, (Online) <http://www.qafqaz.edu.az/index.php?z=186&level=15>. (Erişim Tarihi 04.09.2009).

11. Sevim, S. A. (1993). Nedensel Yüklemeler ve Başarı, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 26(2), 593 – 600.
12. Şahin, Y. (2009). Yabancı Dil Öğretiminde Öğrenci Başarısını Olumsuz Yönde Etkileyen Unsurlar, *Türkiye Sosyal Araştırmalar (TSA) Dergisi*, 13(1), 149 – 158.
13. Şama, E. & Tarım, K. (2007). Öğretmenlerin Başarısız Olarak Algıladıkları Öğrencilere Yönelik Tutum ve Davranışları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 135 – 154.
14. Şendurur, Y. & Barış, D. A. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165–174.
15. Tezcan, M. (1984). Okulda Başarısızlık ve Önlenmesi, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 17(1), 385 – 388.
16. Umay, A. (2002). Matematik Öğretmen Adaylarının Başarı Güdüsü Düzeyleri, Değişimi ve Değişimi Etkileyen Faktörler, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 148 – 155.
17. Ülgen, G. (1994). Lisans Öğretimi Düzeyinde Ebb 321 Eğitim Psikolojisi Derisinde Başarı Beklentisi ve Erişi Düzeyleri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 55 – 63.